

Skjema - Høring: Skole- og tilbudsstruktur for videregående opplæring i Agder

Region: Øst Utdanningstilbud

Det vurderes å flytte Vg2 anleggsgartner fra Tvedestrand videregående skole til Sam Eyde videregående skole. Hva er din/deres vurdering av forslaget?

- Det er en god ide
- **Det er en dårlig ide**
- Vet ikke

Innspill til forslaget

Fylket begrunner ønsket om flytting av linjen med “Erfaring viser at det over tid er få søkere til programområdene. En vil styrke fagmiljøet for elever og ansatte ved å flytte utdanningsprogrammet Vg2 anleggsgartner til Sam Eyde” (Kilde: Høringsdokument s. 11)

Elevtall til Vg1 bygg og anlegg , [hentet fra UDIR](#), for Sam Eyde og Tvedestrand vgs har vært relativt stabile i perioden skoleårene 21/22-24/25 på mellom 120 og 99 elever. Søkertallene til Vg2 anleggsgartner på Tvedestrand vgs har i samme periode variert mellom 6 og 7 elever.

Søkertallene skoleåret 25/26 for Vg1 bygg og anlegg på Sam Eyde og Tvedestrand vgs er henholdsvis 43 og 39 elever, til sammen 82 elever (kilde: [Agdertall](#)). Søkertallene til Vg2 anleggsgartner for 25/26 er ifølge [Agdertall](#) 6 elever. Søkertallene til linjen fremstår stabile og forutsigbare over tid.

Nasjonalt ser vi den samme trenden, der søkertallene for Vg2 anleggsgartner er stabil med 139 - 154 elever i perioden 2021-2025. Agder har hatt ca 6,0% av disse elevene, hvorav ca 50% på Tvedestrand vgs, og 50% på Mandal vgs. Det vil si at Tvedestrand vgs, i likhet med Mandal vgs, har hatt en stabil andel på ca 3% av elevene i landet som går Vg2 anleggsgartner.

Kommunen stiller spørsmål ved fylkeskommunens premiss om at flytting av linjen vil påvirke i hvilken grad elever i Agder velger Vg2 anleggsgartner. Søkertallene til linjen fremstår stabile nasjonalt, regionalt og lokalt for hele perioden linjen har vært søkbar.

Kommunen mener at fylkeskommunen bør prioritere å styrke rekrutteringstiltakene knyttet til Vg2 anleggsgartner på Tvedestrand vgs og ved Mandal vgs. Tilbudet ved Mandal vgs er i denne høringen ikke foreslått flyttet, men har tilsvarende erfaringstall som Tvedestrand.

Kommunen stiller også spørsmål ved om det er god ressursutnyttelse å flytte tilbudet. Tvedestrand vgs har godt etablerte grøntanlegg på Holt og hovedskolen til bruk i undervisningen.

Det vurderes å opprette Vg3 Maritim elektriker på Dahlske videregående skole. Hva er din/deres vurdering av forslaget?

- **Det er en god ide**
- Det er en dårlig ide
- Vet ikke

Innspill til forslaget

Det fremstår som en god ide å etablere tilbud om Vg3 Maritim elektriker i Agder. Kommunen har ikke grunnlag for å si noe konkret om beste lokalisering av dette studietilbudet, **annet enn at det er positivt med tilbud så nært som mulig**. Det finnes per i dag ikke noe Vg3 tilbud innen elektro- og datateknologi i Agder. Kommunen ser på opprettelse av et slikt tilbud som en styrking av det totale tilbudet i regionen.

Det vurderes å ikke tilby Vg2 Treteknikk på Tvedestrand videregående skole. Hva er din/deres vurdering av forslaget?

- Det er en god ide
- **Det er en dårlig ide**
- Vet ikke

Innspill til forslaget

Å flytte tilbud om Vg2 Treteknikk fra Tvedestrand vgs til Tangen vgs i Kristiansand innebærer i praksis en avvikling av tilbudet for elever bosatt øst for Grimstad.

Tilbudet var søkbart ved Tvedestrand vgs første gang høsten 2024 og må fortsatt anses som nytt og lite kjent i kommunene i østre Agder. Kommunen mener at fylkeskommunens forslag bygger på for tynt grunnlag. Kommunen frykter at manglende satsing på Vg2 Treteknikk på sikt vil bygge ned rekrutteringsgrunnlaget for bedrifter øst i Agder og svekke kommunene som attraktive bo-, arbeids- og næringskommuner.

Kommunen mener at fylkeskommunen ikke bør legge ned tilbudet, men i stedet prioritere høyere å styrke rekrutteringstiltakene knyttet til Vg2 Treteknikk på Østre Agder vgs avd/Tvedestrand.

Prinsipper for skole- og tilbudsstruktur

Skolestørrelse, fordeling og sammensetting

Har du/dere noen innspill til prinsippene i høringsdokumentet for: Skolestørrelse og fordeling av programområder og sammensetning av elevgrupper?

Kommunen oppfordrer fylkeskommunen til å se bort fra kravet om 64% oppfyltingsgrad de første årene etter endringene i studietilbudene og skolestrukturen øst i Agder. Endringene bør gis litt tid, slik at skolene og tilbudene blir kjent for elevene og samfunnet for øvrig før det eventuelt gjøres nye reduksjoner i tilbudet.

Fylkeskommunen skriver at “Det skal vurderes hvor mange primærsøkere et utdanningstilbud må ha for å opprettholdes eller videreføres». Her bør det presiseres at det er snakk om relative tall, og særlig når det gjelder tilbudene som foreslås flyttet fra Tvedestrand vgs med begrunnelsen at det “over tid er få søkere til programområdene”. Linjen Vg2 anleggsgartner har fra den ble opprettet i 2021 kun hatt 170-190 søkere i landet per år. Av disse elevene har 6-7 elever gått i Tvedestrand, omtrent like mange i Mandal, samlet 6% av det totale antall i landet.

Til sammenligning: Det var 189 349 vgs-elever i Norge skoleåret 24/25. 6,3% (12 508) av disse går på skole i Agder. I overkant av 50% (5 692) av disse elevene gikk i 24/25 på Kristiansand

katedralskole Gimle, Sam Eyde vgs, Tangen vgs, Kvadraturen vgs og Mandal vgs. Dette tilsvarer ca 3% av den nasjonale elevmassen.

Fagmiljø

Har du/dere noen innspill til prinsippene i høringsdokumentet for: Fagmiljø for elever og ansatte?

Fylkestingets beslutning om å slå sammen de videregående skolene i Tvedestrand og Risør til én videregående skole, Østre Agder videregående skole, vil kunne gi et sikrere tilbud ved begge skolestedene, større fleksibilitet, bedre samordning, fagmiljø og samarbeidsklima.

Kommunen kan ikke se at det i høringsdokumentet er tydeliggjort at rekrutteringen til, eller fagmiljøet for, Vg2 Anleggsgartner vil styrkes ved å flytte tilbudet til Sam Eyde, eller ved å etablere Vg2 Treteknikk på Tangen vgs i Kristiansand. Derimot frykter kommunen at en nedleggelse av disse to tilbudene ved Tvedestrand vgs vil svekke fagmiljøet på Tvedestrand vgs og øst i Agder generelt. Det vil også redusere kjønnsbalansen innen bygg- og anlegg.

De to tilbudene på Vg2 som fylkeskommunen foreslår å flytte fra Tvedestrand appellerer til både jenter og gutter. Skoleåret 2023-24 var det 40 elever på Vg1 Bygg- og anlegg, hvorav 4 jenter. Skoleåret etter var det 13 gutter på Vg2 Tømrer, 2 gutter og 2 jenter på Vg2 Anleggsgartner og 1 gutt og 1 jente på Vg2 Treteknikk. Av elevtallene å dømme var det dermed 3 av 4 jenter som gikk videre til Vg2 på Tvedestrand vgs., og 16 av 36 gutter.

Siden 2022-23 har det vært til sammen 112 elever på Vg1 Bygg og anleggsteknikk ved Tvedestrand vgs, hvorav 10 jenter (9%). Av til sammen 43 elever er det kun 1 jente (2%) på Vg2 Tømrer på disse tre årene, mens det av 19 elever har vært 8 jenter (42%) på Vg2 Anleggsgartner. Av til sammen 2 elever var det 1 jente (50%) på Vg2 Treteknikk det året tilbudet har vært tilgjengelig. Ved å fjerne begge disse Vg2 tilbudene som er attraktive for jenter, frykter kommunen at det vil bli enda vanskeligere å rekruttere jenter til bygg- og anleggsbransjen enn det er i dag.

Lokalisering

Har du/dere noen innspill til prinsippene i høringsdokumentet for: Geografisk lokalisering?

Kommunen forventer at det settes opp tilstrekkelig med ressurser til en trygg og effektiv skoleskyssordning, både mellom Østre Agder vgs avd Risør, Tvedestrand og Holt, og med god korrespondanse til og fra nabokommunene.

Areal og skolebygg

Har du/dere noen innspill til prinsippene i høringsdokumentet for: Areal og skolebygg?

Kommunen forventer at fylkeskommunen setter av midler til nødvendig oppgradering og modernisering av bygninger, fasiliteter og utstyr ved Østre Agder vgs avdeling Risør. For å

motvirke at avdelingen i Risør blir andre- eller tredjevalg for elevene, vil det uavhengig av inntakssoner være svært viktig at fasilitetene er gode.

Til punktet “Vurdering av antall skoler og studiesteder: Det bør gjøres en helhetlig vurdering av hvor mange skoler og studiesteder som er nødvendig for å sikre et bærekraftig og kvalitativt godt tilbud” bør det presiseres at den skal ta høyde for bosettingsmønster i fylket samt fylkeskommunens samarbeidsavtaler, blant annet knyttet til Agder 2030, med kommunene.

Arbeidslivet

Har du/dere noen innspill til prinsippene i høringsdokumentet for: Samarbeid med arbeidslivet?

Vg2 Treteknikk ble startet opp høsten 2024 fordi bransjen etterspør fremtidig arbeidskraft og kompetanse innen dette feltet. Det er flere lokale bedrifter både i Tvedestrand, Risør og kommunene rundt som trenger slike håndverkere og næringslivet er klare til å ta imot lærlinger. Det samme gjelder Vg2 Anleggsgartner. Utfordringen har vært for lav innsøking til disse linjene og kanskje for lite aktivt samarbeid med næringslivet om å gjøre linjene attraktive.

Skole- og tilbudsstruktur

Har du noen generelle innspill til høringen som nå er ute for skole- og tilbudsstrukturen i Agder?

Kommunen er bekymret for at økt reisetid som redusert tilbud ved elevens nærscole vil medføre for den enkelte elev, vil redusere søkertall og gjennomføringsgrad.

Kommunen ser på forslagene knyttet til Østre Agder vgs avd. Tvedestrand som en svekking av utdanningstilbudet i østre deler av Agder. Kommunen mener dette er negativt for barn og unge i kommunen. Forslaget vil øke reisevei og med det øke faren for bortvalg av fag og frafall. Den foreslåtte og allerede gjennomførte nedbygging av tilbud over tid svekker kommunene som attraktive bo-, arbeids- og næringskommuner.

Fylkeskommunens nedbygging av tilbud i Øst i Agder strider mot Regionplan Agder 2030 og inngåtte avtaler med kommunene. Forslagene om nedbygging styrker ikke Agders østre flanke.

Kommunen ser flere utfordringer med felles inntaksregion for kommunene øst i Agder, og er bekymret for at dette vil svekke Østre Agder vgs som valg for førsteønskesøkere. Kommunen er særlig bekymret for at dette vil gi avdeling Risør en stor nedgang. Samtidig må hensynet til elever med særlig lang reisevei i hele regionen øst i Agder (særlig Åmli, Vegårshei, og Gjerstad) og det totale busstilbudet veie tungt, med tanke på ungdommenes muligheter for fleksibilitet og effektiv tidsbruk. Dette er viktig for muligheter til å delta i fritidstilbud, men ikke minst for motivasjon for å fullføre et studieløp.

Regionplan Agder 2030 har som mål å bruke hele Agder, og bidra til en samfunnsutvikling som kommer alle deler av Agder til gode. Fylkeskommunens allerede gjennomførte nedbygging og nå nye forslag om ytterligere nedbygging av tilbud ved Østre Agder vgs avd. Tvedestrand og avd. Risør står i kontrast til RPA2030 og fylkeskommunens avtaler med kommunene øst i Agder.

Høringsdokumentet sier i punkt 6.1 om elevtallsutvikling på kort sikt (*fram mot 2027-2029*): *Det forventes vekst i antallet 16-18-åringer, som gir grunnlag for økt etterspørsel etter videregående opplæring i hele fylket. På lang sikt (fra ca 2029 og utover): Elevtallet vil gå ned, noe som vil redusere behovet for skoleplasser. Konsekvens: Strukturen må håndtere økningen på kort sikt, men samtidig være fleksibel nok til å skalere ned tilbudet når elevtallet synker.*

Sett i sammenheng med de nylig vedtatte omfattende endringene for Risør og Tvedestrand videregående skoler, bør fylkeskommunens fokus være på å få den nye skolen til å fungere best mulig totalt sett, og ikke på å ytterligere redusere tilbudet ved skolen. Innsatsen for å avlaste de videregående skolene i Arendal med kapasitetsutfordringer gjennom å styrke rekruttering til Tvedestrand og Risør må intensiveres, blant annet gjennom å sikre et effektivt kollektivtilbud. Uten bedre kollektivtilbud og timeplan som er koordinert med tilbudet er studier i Tvedestrand lite attraktivt for elever i Arendalsregionen, og Risør et lite attraktivt studiested for elever bosatt utenfor Risør.

Høringsdokumentet legger til grunn en elevtallsutvikling med utgangspunkt i aldersgruppen 16-18 år. Vi har også en voksende andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn, og her er gjennomføringsgraden nede i 50% (Risør). Dette er en utfordring som ikke er omtalt i høringsdokumentet, men som fylkeskommunen bør gripe fatt i.

Med tanke på at en større andel av befolkningen i aldersgruppen 30-39 år i kommunene øst i Agder har lavere utdanningsnivå enn gjennomsnittet i Agder og landet (unntak: Vegårshei), bør fylkeskommunen legge større vekt på å øke tilgang på utdanningsløp for voksne, og se på alle muligheter for å styrke fagmiljø og elevgrunnlag ved de videregående skolene på denne måten.

Utdanning, levekår, sysselsetting og næringsutvikling er sentrale punkter i alle avtalene fylkeskommunen har inngått med Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Vegårshei og Åmli. Argumentene for å svekke tilbudet ytterligere for ungdom i vår region virker ikke overbevisende.